

PRIMARII ORAȘULUI TÎRGOVIȘTE ÎN PERIOADA 1870—1901

Mircea Alexandrescu

Starea social economică a orașului Tîrgoviște din ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea impune și o cunoaștere a reprezentanților puterii administrative din această perioadă. Cei 27 de primari, 4 președinți de Comisii Interimare și la ajutor de primar ce s-au perindat la conducerea Tîrgoviștei, ne dau puțința de a trage unele concluzii destul de interesante.

În primul rînd este de observat perioada foarte scurtă cît un primar stă în fruntea puterii politice administrative a orașului ; în general, după calculele făcute, un primar s-a menținut la cîrma orașului sub un an. Sînt doar trei excepții în această privință : Ion Angelescu care s-a menținut 3 ani și 6 luni, Nicolae Chirculescu, 3 ani și Vasile Dumitrescu 2 ani și 9 luni.¹ Acest aspect este una din explicațiile anevoinței cu care se realiza în Tîrgoviște problemele de interes obștesc ale ritmului extrem de lent de dezvoltare a orașului. Ambițiile mărunte și interesele personale ale candidaților la conducerea acestui oraș au contribuit mult la starea sa de lîncezire.

Totuși au fost și cîteva personalități cu idei progresiste ce s-au străduit să aducă unele îmbunătățiri administrativ-gospodărești, îndeosebi în dezvoltarea industriei și comerțului. Dn aceștia menționăm pe Gheorghe Ludescu și Ion Răducanu, preocupați de dezvoltarea fonderiei de tunuri; de altfel, ambii sînt membrii fondatori (primul ca primar și cel de al doilea ca membru în consiliu) ai ei din anul 1865.²

De menționat apoi că activitatea depusă de primarul Nicolae Chirculescu pentru strîngerea de produse proprii acestui oraș și județ, costume naționale, cărbuni de pămînt, păcură, sare, apă de pucioasă (ce se expunea pentru prima oară), etc. în vederea participării României la expoziția universală de la Viena din anul 1873.³

Pe linie cultural-educativă se disting primarii Niță Fussea și Dincă Bucșeneanu ; aceștia au depus o vie activitate și în privința sprijinirii războiului pentru independența țării. Primul sprijinea înființarea și activitatea societății „Progresul“, din anul 1876, „pentru înflorirea științelor de litere“ în orașul Tîrgoviște prin ținerea „de conferințe în localul școa-

1. Fil. Arh. St. jud. D-ța, Primăria orașului Tîrgoviște, Reg. de inventar / 1915, f. 14-15.

* Pentru fiecare primar s-a trecut și componența consiliului respectiv.

2. Idem, dos. 11/1865, f. 35-50.

3. Idem, dos. 89/1872, f. 1-10.

lei⁴. Mai târziu, în 1891, după donarea de către Ion Fussea a unor case ale sale către Primărie, ia ființă Școala Profesională de Fete Tirgoviște⁵.

Se mai scot în evidență inițiativele din ultimul deceniu al secolului al XIX-lea, când se acordă multă atenție dezvoltării industriei petroliere din oraș, în care rolul principal l-a jucat industriașul Ion Grigorescu Rafinăria sa din cătunul Mahalaua a produs spre exemplu, în 1895, 19.693 vedre benzină, 1.710.677 vedre țiței și 561.165 vedre păcură, toate expediate prin gara Tirgoviște⁶. Pentru ușurința transportului acestor produse de la rafinărie la gara Tirgoviște, Ion Grigorescu are îngăduința și i se aprobă, construirea unei linii ferate.⁷ Tot pentru această perioadă este demnă de reținut și străduința primarilor în ce privește aprovizionarea orașului cu apă prin lucrări de captare, a unor noi izvoare și aducerea ei prin noi conducte. Pe de altă parte o preocupare tot mai intensă se constată în privința iluminării orașului cu curent electric.

Dacă, în ce privește aprovizionarea cu apă potabilă s-a reușit să se acopere nevoile orașului în privința iluminării electrice totul a rămas în faza de tatonări și proiecte⁸. În acest sens, singurul care reușește ceva concret este tot industriașul Ion Grigorescu, care tratează problema introducerii luminii electrice la rafinăria sa și în clădirile aferente, cu Societatea de Electricitate, fostă Societatea W. Lahmeyer⁹.

Dintr-un alt domeniu mai menționăm amenajarea Hipodromului Școlii de Cavalerie pentru alergările de cai. S-a creat pe 113,90 ha. teren expropriat de la diferiți cetățeni ce au primit în locul acestora de la Primărie, din moșia orașului, cu 25 la sută pînă la 50 la sută mai mult teren decît au cedat¹⁰.

LISTA PRIMARILOR ORAȘULUI TIRGOVIȘTE PE PERIOADA 1870—1901¹¹

Nr. crt.	Numele și prenumele	Durata cît a funcționat	Observații
1.	Iancu Zoiade	13.01.1870—05.01.1871	Primar
2.	Nicolae Chirculescu	05.01.1871—02.01.1874	"
3.	Ion Răducanu	02.01.1874—21.08.1874	"
4.	Gheorghe Ludescu	21.08.1874—14.07.1875	"
5.	Anton Fotino	14.07.1875—15.12.1876	"
6.	Niță Fussea	15.12.1876—09.11.1877	"
7.	Dincă Bucșeneanu	09.11.1877—21.12.1878	"
8.	Niță Fussea	21.12.1878—30.03.1880	"
9.	Costache Simulescu	30.03.1880—12.01.1882	"
10.	Dimitrie Ioniță	12.01.1882—02.02.1883	"

4. Idem, dos. 79/1876, f. 2.

5. Idem, dos. 181/1873, f. 16.

6. Fil. Arh. St. D-ța, Intreprinderile Ion Grigorescu Tirgoviște, dos. 17/1895, f. 39-41.

7. Ibidem, f. 5.

8. Fil. Arh. St. D-ța, Primăria oraș Tirgoviște, dos. 8/1888, f. 20, 147; dos. 32/1899, f. 22; vezi și Revista „Documenta Valahica”, p. 194.

9. Fil. Arh. St. jud. D-ța Intreprinderile Ion Grigorescu Tirgoviște, dos. 2/1898, f. 54.

10. Fil. Arh. St. jud. D-ța, Primăria oraș Tirgoviște, dos. 46/1898, f. 24.

11. Idem, reg. neinvent. / 1915, f. 14-37.

11.	Iancu Nicolăescu	02.02.1883—08.10.1883	„
12.	Gheorghe Irimia	08.10.1883—21.02.1884	„
13.	Costică Fussea	21.02.1884—25.05.1884	„
14.	Gheorghe Irimia	25.05.1884—20.08.1885	„
15.	Vasile Dumitrescu	20.08.1885—26.05.1888	„
16.	Alecu Brătescu	26.05.1888—15.07.1888	Președinte al Comisiei Interimare
17.	Grigore Cair	15.07.1888—23.01.1889	Primar
18.	Ioniță Anghelescu	23.01.1889—17.06.1889	„
19.	Stelian Stănescu	17.06.1889—10.10.1889	Ajutor primar
20.	Ion Anghelescu	10.10.1889—25.11.1889	Primar
21.	Vasile Dimitropol	25.11.1889—14.03.1891	„
22.	Ion Anghelescu	14.03.1891—14.09.1894	„
23.	Vasile Dumitrescu	14.09.1894—19.06.1895	„
24.	Sache Negoescu	19.06.1895—23.07.1895	Președinte al Comisiei Interimare
25.	Sache Negoescu	23.07.1895—05.11.1895	Primar
26.	Vasile Dumitrescu	05.11.1895—03.01.1896	Președinte al Comisiei Interimare
27.	Vasile Dumitrescu	03.01.1896—01.03.1896	Primar
28.	Ion I. Stematiu	01.03.1896—02.09.1897	„
29.	Lazăr Petrescu	02.09.1897—19.11.1898	„
30.	D. Athanasiu	19.11.1898—20.05.1899	„
31.	Grigore Cair	20.05.1899—02.07.1899	Președinte al Comisiei Interimare
32.	Grigore Cair	02.07.1899—23.02.1901	„

